

ZDRAVILO ZA EVROPO

Bivši predsednik Českoslovaške dr. Edvard Beneš, ki sedaj poučuje na Chicaški univerzi, je imel prošle nedeljo radijski govor, v katerem je izjavil, da se bo Evropa kot posledica sedanjega trenja in tekmovanja neizogibno morala zateči k organiziranju Združenih evropskih držav. Rekel je, da bodo evropske države kmalu prišle do točke, ko ne bodo mogle več vzdrževati ogromnih oboroženih sil, in takrat bo šele evropska kriza dosegla svoj vrhunec. Ako se takrat problemov, ki povzročajo stalno napetost med narodi, ne bo rešilo na miren način, bo prišla vojna ali splošen bankrot in esutje, in temu bo sledila revolucija. V prizadevanju za "poltolazenje" diktatorskih držav ni rešitve za Evropo.

Glavna potreba demokracije danes je, da se notranje ojačijo, je dejal Beneš. Boj med totalitarno in demokratično ideologijo se bo še nekaj časa nadaljevala, ampak zakon družabnega razvoja bo dal demokraciji končno zmago, kajti vsaka vlada, ki bazira na diktaturi in avtoritativnosti, je le začasna. Na razvalinah diktatur in sedanje konfuzije je nova Evropa, temelječa na federalni bazi, neizogibna.

KARDINAL PACELLI JE
NOVI PAPEŽ

Prošli teden je zbor kardinalov v Rimu izvolil naslednika papežu Piju XI. Izbral je dosedanjega vatikanskega državnega tajnika, kardinala Pacellija, ki si je nadel ime Pija XII. To se smatra za znamenje, da bo v političnih zadevah sledil stopinjam pokojnega papeža, to je, da bo na eni strani vodil boj proti plemenskim doktrinam nacizma in proti socialnim naukom komunizma.

Novi glavar je potomec stare plemiške družine iz katere je prišlo že več visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Bil je papeški nuncij v Nemčiji med vojno in po vojni ter igral važno vlogo pri sklenitvi konkordata z republikansko Nemčijo, ki pa je iz Hitlerjevega prihoda k moči postal navadna krpa papirja. Kot vatikanski državni tajnik je leta 1934 obiskal Južno Ameriko, ko se je v Buenos Airesu vršil evharistični kongres, v jeseni leta 1936 pa je prišel v Zedinjene države. Takrat se je njegovemu obisku pripisovalo politično značilnost, kajti nahajal se je tu, ko je bila predsedniška volilna borba na višku. Jasno je bilo, da je Vatikan želel in upal, da bo Roosevelt sprejel papeževga poslanca v Beli hiši pred volitvami ter se s tako gesto napravil poklon političnemu vplivu katoličanstva v Ameriki, ampak Pacelli je bil sprejet od predsednika šele tri dni po volitvah, in to ne v Beli hiši, temveč na njegovem privatnem domu v Hyde parku.

Novi papež je "moderen". Ko se je mudil v Zed. državah, je potoval zračno, s posebnim potniškim letalom.

UKOR ZA "HČERE AMERISKE REVOLUCIJE"

Miss Marion Anderson, je pevka, po mnenju odličnih glasbenikov ena največjih, kar jih danes nastopa v javnosti. Toda je zamorka. Nedavno je njen upravitelj najel dvorano "Constitution Hall" v Washingtonu, ki je last organizacije "Hčera ameriške revolucije." Ko so "Hčere" za to zvedele, so rabo dvorane za koncert preklicale. To je izzvalo protest med takimi muzikalnimi prvaki kot je Arturo Toscanini, Mrs. Roosevelt, žena predsednika Zed. držav, pa je naznanila izstop iz organizacije.

VOLUME III.

Cleveland, Ohio, March 8th, 1939

NUMBER 136

Dopisi in poročila članstva

O NAŠIH CERTIFIKATIH

Claridge, Pa. — Naj se zopet nekoliko oglasim v našem glasilu Napredek. Kar se tiče dela, gre počasi, kaj pa bo april pokazal bomo videli. In kako pa društva? Kot ponavadi — toliko, da rinemo naprej. Kar se novih članov med starejšimi tiče, je tako: dobrih danes ni lahko dobiti, slabih pa nečemo.

Sedaj pa nekoliko glede posojil na certifikate. Nekateri člani še vedno ne razumejo, da ako si izposodijo na račun svoje rezerve, bo to moralo biti nekako nazaj plačano. In še nekaj. Ne dolgo tega je prišel k meni član ter izjavil, da želi, da se mu izplača cela rezerva. Jaz sem mu seveda pojasnil, da to ni mogoče, in da je rezerva v prvi vrsti namenjena za plačitev asesmentov, ako član pride v stisko, ne pa za si z njo kaj kupil ali dolgove plačeval. (Vaše pojasnilo je bilo deloma pravilno, deloma pa ne. Po najnovijem sklepu glavnega odbora, ki je bil sprejet na zadnji letni seji, si lahko vsak član izposodi 75% svoje rezerve za katerokoli svrhu, tudi za poravnavo kakega svojega dolga itd., medtem ko more ostalih 25% rabiti edino za asesment. Glejte zapisnik letne seje, priobčen 22. februarja, 1939. — Opomba uredništva.)

KARDINAL PACELLI JE
NOVI PAPEŽ

Prošli teden je zbor kardinalov v Rimu izvolil naslednika papežu Piju XI. Izbral je dosedanjega vatikanskega državnega tajnika, kardinala Pacellija, ki si je nadel ime Pija XII. To se smatra za znamenje, da bo v političnih zadevah sledil stopinjam pokojnega papeža, to je, da bo na eni strani vodil boj proti plemenskim doktrinam nacizma in proti socialnim naukom komunizma.

Novi glavar je potomec stare plemiške družine iz katere je prišlo že več visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Bil je papeški nuncij v Nemčiji med vojno in po vojni ter igral važno vlogo pri sklenitvi konkordata z republikansko Nemčijo, ki pa je iz Hitlerjevega prihoda k moči postal navadna krpa papirja. Kot vatikanski državni tajnik je leta 1934 obiskal Južno Ameriko, ko se je v Buenos Airesu vršil evharistični kongres, v jeseni leta 1936 pa je prišel v Zedinjene države. Takrat se je njegovemu obisku pripisovalo politično značilnost, kajti nahajal se je tu, ko je bila predsedniška volilna borba na višku. Jasno je bilo, da je Vatikan želel in upal, da bo Roosevelt sprejel papeževga poslanca v Beli hiši pred volitvami ter se s tako gesto napravil poklon političnemu vplivu katoličanstva v Ameriki, ampak Pacelli je bil sprejet od predsednika šele tri dni po volitvah, in to ne v Beli hiši, temveč na njegovem privatnem domu v Hyde parku.

Novi papež je "moderen". Ko se je mudil v Zed. državah, je potoval zračno, s posebnim potniškim letalom.

UKOR ZA "HČERE AMERISKE REVOLUCIJE"

Miss Marion Anderson, je pevka, po mnenju odličnih glasbenikov ena največjih, kar jih danes nastopa v javnosti. Toda je zamorka. Nedavno je njen upravitelj najel dvorano "Constitution Hall" v Washingtonu, ki je last organizacije "Hčera ameriške revolucije." Ko so "Hčere" za to zvedele, so rabo dvorane za koncert preklicale. To je izzvalo protest med takimi muzikalnimi prvaki kot je Arturo Toscanini, Mrs. Roosevelt, žena predsednika Zed. držav, pa je naznanila izstop iz organizacije.

vdeleže seje, se bo postopalo v smislu pravil.

Frank Nolimal, tajnik.

PROTI INICIJATIVNEMU
PREDLOGU

Broughton, Pa. — Naše društvo št. 55 je vzelo v pretres inicijativni predlog društva št. 63, Sheboygan, Wis., in je zaključilo, da predloga ne podpira, iz razloga, ker bi delali Zvezi nepotrebne stroške in ker do konvencije itak ni več daleč, zato je naj se zadeva odloži do tistega časa.

Sprejeto na redni seji dne 19. februarja, 1939.

John Dolinar, tajnik.

VABILO NA SEJO IN
ZABAVO

Girard, O. — Prihodnjo nedeljo, 12. marca, 1939 se vrši redna mesečna seja društva "Sava" št. 18 v navadnih prostorih. Pričetek bo točno ob 2. uri, po seji, ako bo količkat članstva navzočega, se pa obeta razviti prijetna domača zabava. V razvedrilo nam vsem je, bodisi da smo člani ali nečlani, da se od časa do časa skupaj zberemo v prijateljskem krožku, obenem pa društvu v korist.

Torej, pričakujoč obilen odziv na to vabilo, vas sestrsko pozdravljam,

Julia Pirc, zapisničarica

N.B. — Tudi ve članice, niste izvezte. Vas tudi pričakujemo, da s svojimi soprogi pridete v nedeljo popoldne v Nagodetove prostre.

VZHODNO-OHIJSKA
FEDERACIJA SSPZ

Barberton, Ohio — (Izrčki zapisnika seje, ki se je vršila dne 29. januarja v Power Pointu, Ohio.) Predsednik otvori sejo ob 11:30 popoldne. Čitan je bil zapisnik prejšnje seje in sprejet kot je bil čitan. Uradniki so bili vsi navzoči. Zastopana so bila društva št. 61, št. 167, št. 181 in št. 158. Navzoči niso bili zastopniki društva št. 18 in št. 79, pač pa sta obe društvi poslali opazovalce, ki so izjavili, da so uverjeni, da njih društvi pristopita k federaciji na prihodnji seji.

Nato je predsednik Jos. Valencich predložil pravila, ki so bila sestavljena po zastopnikih. Bila so prečitana točka za točko in z malimi popravki soglasno odobrena. Potem je tajnica Agnes Zalar prečitala pismo iz gl. urada SSPZ, iz katerega je bilo razvidno, da je glavni urad prispeval vsoto \$15.00 v federacijsko blagajno, kar je bilo z zadovoljstvom vzeto na znanje.

Nato so sledila poročila zastopnikov o aktivnosti pri njih društvih ter vzeta na znanje.

Sklenjeno je bilo, da se Vrtcem dovoli prosto zastopstvo pri naši federaciji, da se poveča zanimanje za mladinsko gibanje v naši Zvezi.

Sledile so volitve odbora za tekoče leto. Izvoljeni so bili: Jos. F. Valencich, predsednik; G. Zupancich, podpredsednik; Matt Mochnik, tajnik in blagajnik; Charles Bogataj, zapisnikar; Frank Valencich in Geo. Zupancich, nadzornika.

Nato je bilo sklenjeno, da zastopniki poizvedo za primeren prostor, kjer priredi federacija

svoj piknik. Sprejet je bil tudi sklep, da se prihodnja seja vrši v Avon Parku, Girard, Ohio. S tem je bil dnevni red izčrpan, nakar je predsednik ob 2. uri popoldne seja zaključil. Potem je sledila zabava.

Matt Mochnik, zapisnikar.

SKUPNA DRUŠTVA SSPZ
V CLEVELANDU

Cleveland, O. — Skupna društva SSPZ se sicer ne oglašajo mnogokrat v glasilu, ampak to ne pomeni, da počivajo ali da niso slej ko prej živahno na delu za napredek in razmah društev in organizacije. Naše mesečne seje so vedno dobro obiskane, živahne, zanimive in tudi zabavne. Smo kot ena velika družina in dolg čas bi nam bilo, ako bi ne prišli skupaj vsak mesec enkrat in se posvetovali o tem, kar je najbližje našim srečem — da SSPZ ostane na višku občega javnega zanimanja v naši metropoli. In lahko rečemo, da smo v tem oziru v polni meri uspešni.

Na prošlih sejah Skupnih društev so bile na dnevnem redu priprave za kazanje filmov iz Slovenije. Kot je bilo že poročano, se je film kazal dvakrat, prvič v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave., drugič v S. D. Domu na Waterloo Rd. Obe prireditvi sta se vršili pod pokroviteljstvom Skupnih društev, delavce, katere se je potrebovalo, pa so na St. Clairju preskrbela šentklarska društva, v Collinwoodu pa collinwoodska. Glavni namen teh priredb je bil, dati našim članom in tudi splošni publiki priložnost videti film, ki je brez dvoma najlepši posnetek krajev iz naših rodnih krajev, kar jih je še do danes prišlo v Ameriko. In to je bilo v polni meri doseženo. Dvorani sta bili obakrat natrpano polni naroda, ki je kot zamakjen srkal idilično lepoto, predvajano na platnino, se muzal ob trenutno ujetih zabavnih prizorih in se marsikrat tudi na glas smejal, ko je bila predočena kaka posebno zabavna slika. Le eno pritožbo se je slišalo: zakaj ni bil daljši, oziroma zakaj so se prizori tako salamensko hitro vrstili drug za drugim? Oči so imele komaj priložnost videti prizor in so se želele nekoliko pasti na njem, pa je kot bi trenil svignil že drug prizor na platno. Pritožba je razumljiva, ampak pomniti je treba, da je bil to nekaj eksperiment in pri eksperimentu noben pameten človek ne tvega stroškov, ki bi se utegnili izkazati za neupravičene. Glavni odbor, kot smo čitali, je na letni seji, spoznala, da naši člani želijo dobrih filmov iz domovine, sklenil poveriti slikarja Božidarja Jakea, da napravi daljši in obširnejši film, ki bo tudi od začetka do kraja v barvah!

SUSA V DRŽAVI TENNESSEE
ODPRAVLJENA

Država Tennessee je te dni odpravila 29 let staro državno prohibicijsko postavo ter legalizirala prodajo žganja. Sedaj so "suhe" še samo tri države.

Koledar prireditev
SSPZ

SOBOTA, 18. marca — Atletični in družabni ples društva "Victorians," CHICAGO, Ill., v Bergerjevi dvorani, 2653 S. Lawndale Ave.

SOBOTA in NEDELJA, 15. in 16. aprila — Navodna kegljavska tekma SSPZ v CLEVELANDU, Ohio. Tekmovalne igre na kegljišču St. Clair-Eddy Recreation. Velik sprejemni ples in 12-letniška društva "Spartans" v soboto zvečer v avditoriju SND, v nedeljo zvečer banket v spodnji dvorani SND.

SOBOTA, 22. aprila — Predvajanje filmov iz Slovenije in veselic društva "Gorjenec," št. 104, CHICAGO, Ill., v Fleinerjevi dvorani, 1638 N. Halsted St. NEDELJA, 30. aprila — Seja Federacije vzhodno-ohijskih društev SSPZ v GIRARDU, O. v prostorih Antona Nagodeta. Po seji zabava.

NEDELJA, 14. maja — Drugi mladinski kulturni sestanek CHICASKE FEDERACIJE v dvorani SNPJ na So. Lawndale Ave.

SOBOTA, 24. junija — Moonlight Dance društva "Victorians," CHICAGO, Ill., na Keglovem zabavišču v Willow Springs.

(Dalje na 2. str.)

DIES OBLJUBLJA PREISKA-
VO NACISTOV

Kongresnik Dies, ki je do sedaj kot načelnik odseka za preiskevanje ne-ameriških aktivnosti vsepovsod videl samo "komunistično nevarnost," je obljubil, da bo odsek v prihodnjih mesecih "dobil vse fakte" glede nacijskih in fašističnih organizacij v Zed. državah. Bomo videli. Kongres je odseku nedavno dovolil \$100,000 za nadaljevanje preiskave.

ZADNJI ZDIHLJAJI REPU-
BLIKANSKE ŠPANIJE

Španska republika se nahaja v zadnjih zdihljajih. Glasom zadnjih vesti, je v Madridu general Casado izvršil puč, v katerem je bil premijer Juan Negrin strmoglavljen, in v teku so že pogajanja z režimom generala Franca za kapitulacijo in mirno predajo teritorija, ki še nahaja v lojalistični oblasti.

Pod danimi okoliščinami se temu ni čuditi. Nasprotovanje Francu sedaj bi bil navaden samomor. Fašizem, podprt od velikih "demokratov" Chamberlaina in Daladierja, je zmagal. Špansko ljudstvo je vodilo južnoško borbo ter s skoro nadlovesko silo vztrajalo, dokler je bila še najmanjša trohica upanja, dokler ni bilo zapuščeno od vsega sveta. Ogromne so bile žrtve, katere je položil španski narod na oltar svobode, in dasiravno se trenutno zdi, da je borba izgubljena pa gotovo pride dan, ko se bo kristalno jasno pokazalo, da se Španija ni borila zaman, da se ni borila in krvala le zase, temveč za svobodo in svetlejšo bodočnost vsega človeštva.

SUSA V DRŽAVI TENNESSEE
ODPRAVLJENA

Država Tennessee je te dni odpravila 29 let staro državno prohibicijsko postavo ter legalizirala prodajo žganja. Sedaj so "suhe" še samo tri države.

Koledar prireditev
SSPZ

SOBOTA, 18. marca — Atletični in družabni ples društva "Victorians," CHICAGO, Ill., v Bergerjevi dvorani, 2653 S. Lawndale Ave.

SOBOTA in NEDELJA, 15. in 16. aprila — Navodna kegljavska tekma SSPZ v CLEVELANDU, Ohio. Tekmovalne igre na kegljišču St. Clair-Eddy Recreation. Velik sprejemni ples in 12-letniška društva "Spartans" v soboto zvečer v avditoriju SND, v nedeljo zvečer banket v spodnji dvorani SND.

SOBOTA, 22. aprila — Predvajanje filmov iz Slovenije in veselic društva "Gorjenec," št. 104, CHICAGO, Ill., v Fleinerjevi dvorani, 1638 N. Halsted St. NEDELJA, 30. aprila — Seja Federacije vzhodno-ohijskih društev SSPZ v GIRARDU, O. v prostorih Antona Nagodeta. Po seji zabava.

NEDELJA, 14. maja — Drugi mladinski kulturni sestanek CHICASKE FEDERACIJE v dvorani SNPJ na So. Lawndale Ave.

SOBOTA, 24. junija — Moonlight Dance društva "Victorians," CHICAGO, Ill., na Keglovem zabavišču v Willow Springs.

OBOROŽEVALNA MANIJA
OBJELA KONGRES

Medtem ko Rooseveltova administracija nima nobene sreče v novem kongresu, kar se tiče socialne zakonodaje in pomoči za brezposelne, in je tudi izključeno, da bi zakonodajci poslušali njegov nasvet za reorganizacijo vladnih departmentov, pa drvi kongres žez drn in strn v zadevi vojaških priprav, oziroma oboroževanja. Sploh se zdi, da je vsa pozornost kongresa osredotočena na vojnih pripravah in zunanji politiki.

Te dni je senatna zbornica z veliko večino odobrila predlogo, da se letalska sila ameriške armade poveča za 6000 aeroplanov, dočim je poslanska zbornica teden prej smatrala, da bi 5,500 novih letal za enkrat zadostovalo. Število je bilo povečano na priporočilo vojnega tajnika Woodringa. Svoj čas je bilo poročano, da Roosevelt želi deset tiscic novih vojaških letal.

Kako močno se je razveljavalški duh v narodni zakonodaji, odkar je kapitulacija v Monakovem demokracije postavila definitivno na defenzivo, je razvidno iz naglice, s katero je bila v posianski zbornici sprejeta predloga za ojačenje armadne zračne sile. Proti predlogi je bilo oddanih samo 15 glasov.

Pred kongresnim odsekom je izpričeval general Arnold, šef armadnega letalskega oddelka, ki je izjavil, da razpolaga Nemčija s 1,700 bojnimi letali, ki so sposobni za polet iz Afrike v Južno Ameriko. Dalje, da je v Južni Ameriki mnogo nemških simpatičarjev, ki bi nemška letala opremili z bombami in galolinom, in da bi v takem slučaju nemški bombniki v Zedinjenih državah napravili dosti škode. Rekel je, da tega ne proukuje, toda zgodi da se lahko.

V zadevi prodaje bojnih letal Franciji, ki je prošle mesec povzročila precej prahu v kongresu, je senatni odsek za vojaške zadeve sedaj dal v javnost izčrpek tozadevnih zaslišanj, iz katerega je razvidno, da je Roosevelt sam naročil, da se gre Franciji v vseh ozirih na roko, in da je zakladničar Morganthou označil prodajo kot "dober business".

ENOTNA FRONTA
REAKCIJE

Kot se je sedaj zvedelo, se konservativni demokratje in republikanci v kongresu že dalj časa shajajo na tajnih sestankih, na katerih ukrepajo za enotno nastop proti naprednim priporočilom predsednika Roosevelta. To je vzrok, zakaj je bil kredit za WPA drastično reduciran in zakaj nima novi kongres nobene volje za socialno zakonodajo v obče. Vodja reakcijskih demokratov je podpredsednik Garner, čigar beseda danes v kongresu več zaleže kot pa Rooseveltova. Iz tega je jasno, da kadar so interesi plutokracije v nevarnosti, njeni lakaji v demokratski in republikanski stranki z veliko lahkoto pozabijo na medsebojne razlike ter gredo kot en mož v boj proti ljudstvu.

VLADA PREIS-
KUJE INŠURENC
KOMPANIJE

Njih finančna moč pomeni nevarnost za ekonomsko svobodo ameriškega naroda.

Zvezna komisija za vrednostne papirje in borzo (Securities and Exchange Commission) je pred kratkim začela s preiskavo "life insurance" kompanij. Je to prva resna preiskava v poslovanje velikih zavarovalnih družb izza 1906, ko je Charles E. Hughes, ki je danes predsednik zveznega vrhovnega sodišča, kot mlad "radikalec" v New Yorku dvignil pokrov zlorab, ki so se vršile pod krinko teh korporacij, in dosedanja dogajanja kažejo, da je poglavito zlo, ki je bilo očitno že takrat, še vedno tukaj, le da je mnogo večje in resnejše.

Insurence posedajo ogromno finančno moč

To zlo je ogromna finančna in ekonomska moč, ki je v rokah zavarovalnih kompanij, ki navzlic temu, da se na papirju zovejo "mutual," t. j., da so kontrolirane od ljudi, ki so pri njih zavarovani, niso nič drugega kot ogromni investicijski trusti. Teoretično ima vsakdo, ki lastuje polico pri kateri izmed teh insurance kompanij, pravico voliti direktorje, a v praksi je to seveda farsa.

Zgodilo se je nekoč, da je nekdo enkrat pisal na urad neke insurance kompanije, da mu pojasni, kako se voli njene direktorje, pa ga je predsednik naznanil policiji, da preišče, ako ni morda kaj narobe z njegovo pametjo.

Številke, ki človeku jemljejo sapo

Rast in ogromna moč insurance korporacij je razvidna iz naslednjih števil: leta 1906 je povzročalo skrbi dejstvo, da so insurance kontrolirali premožnejše v vsoti treh milijard dolarjev, medtem ko danes njih finančni viri znašajo 110 milijard dolarjev.

Največja life insurance kompanija investira dnevno povprečno dva milijona dolarjev, pri čemur so vključene tudi nedelje.

Mala klika odloča o silnih investicijah

Koncem leta 1938 so life insurance kompanije imele v posesti 11 odstotkov vseh obveznosti federalne vlade, 9.9 odstotkov vseh državnih, okrajnih in občinskih obligacij, 22.9 odstotkov vseh železniških bonдов, 22 odstotkov vsega dolga javno-napravnih korporacij, 15 odstotkov industrijskih obveznosti, 11 odstotkov vseh farmerskih hipotek in 14 odstotkov vseh hipotek v mestih.

Ker so vse te kompanije kontrolirane od male peščice magnatov, ki poljubno razpolagajo s tako ogromnimi viri, so dejansko v poziciji izvajati diktaturo nad gospodarskim življenjem dežele.

(Dalje na 2. str.)

NAPREDEK

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMISLNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva
Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS
OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society
ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.78 per year — nonmembers \$1.50
foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

Naslov uredništva in upravnosti:
6231 ST. CLAIR AVENUE
Telephone: Henderson 5311

CLEVELAND, O.

VOLUME III. 104 NUMBER 136

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

PRVI POGOJ NAPREDKA

ZDRAVA gospodarska podlaga je prepopoj vsakega drugega napredka. To slišimo dan na dan v vseh mogočih zvezah, kjerkoli se kaj ustvarja, dela in gradi. Posameznik, pa bodisi, da dela z rokami ali umom, skuša v okviru družbine celote izdolgosti zase majhen prostopek, kjer se bo čutil primeroma varnega pred življenjskimi nevarnostmi in negotovostmi, in to prizadevanje stremi v poglavitno po neki meri gospodarske stabilnosti. Enako kot posameznik se skušajo zavarovati razni družabni sloji, in vsaj v teoriji, ako ne vedno v praksi, je to, kar se imenuje država, končni in najširši izraz skupnega iskanja tiste družabne oblike, ki bo večini nudila najboljše pogoje za življenjski obstoj, ki je seveda neizogibno povezan z gospodarskimi prilikami vseh državljanov.

V zgodovini opažamo zopet in zopet, da gospodarsko močni in zdravi narodi so bili vedno tudi kulturno najbolj napredni. Lepe umetnosti morejo cveteti in se razvijati v vsej bujnosti šele, kadar je zadostno nujnim materialnim potrebam neke skupine ali ljudstva. Kjer kruha primanjkuje, tam muze navadno molčijo in če se ta pa tam oglasijo, je njih pesem kratka in bolna. Ni zgolj slučaj, da so dandanes skandinavske dežele, Danska, Norveška in Švedska, kulturno najbolj napredne, vsestransko najbolj prosvitljene. Za to se imajo zahvaliti svoji zdravi gospodarski politiki, ki ima svojo podlago v krepki organizaciji zadržarstva in pa v zavednem in vrlo discipliniranem delavskem gibanju.

Ali ni značino, da so dandanes skandinavske države edine na svetu, o katerih se zdi, da jim ne preti fašistična nevarnost? In vsi vemo, da največje upanje demokratično mislečih ljudi po osem svetu danes je, da se bo fašizem sesul, predno pahne svet v novo strašno vojno, ker je njegova gospodarska struktura gnala. In ne samo to. Vemo tudi, da je ta novodobna kuga barbarizma direktna posledica gospodarskih razmer, nezdrave gospodarske politike, katera je lastna kapitalističnemu sistemu v njegovem sedanjem stadiju.

V splošnem je danes za široke ljudske plasti malo gospodarske stabilnosti in poglavitna žrtev nezdrave gospodarske politike, katero vodijo države, so oni, ki producirajo vse dobrine in bogastvo sveta, delavci, ki delajo bodisi z rokami ali umom. Tista mera gospodarske stabilnosti in socialne sigurnosti, ki jo ljudske množice uživajo, so rezultat njihovega skupnega prizadevanja, in vsak korak napredka, ki ga bodo izvajale v prihodnosti, bo prišel edinole, kadar bodo se bolj organizirane kot so danes in kadar bodo znale še bolj razumno nastopati v prilog svojim pravičnim zahtevam.

Slovenci v Ameriki nismo narod zase, toda v toliko, v kolikor smo organizirani, zlasti v gospodarskem oziru, posedamo lastnosti male države v veliki ameriški ljudovladi. In baš v tem oziru smo močno organizirani, brez dvoma močnejše kot mnoge druge priseljeniške skupine, ki nas po številu nadkriljujejo. Zasluga za to gre v prvi vrsti našim bratskim organizacijam, katere so pritegnile k sebi pretežni del vseh naših ljudi, ki so se naselili v Ameriki. Dejstvo, da smo imeli in imamo še danes več takih organizacij, med katerimi vsaka poleg tega, da nudi članom gmotho protekcijo, propagira tudi določen kulturni program, je brez dvoma veliko pripomoglo h krepkemu razmahu in zdravemu razvoju tega našega gibanja, kajti ljudje smo že tako ustvarjeni, da se najraje družimo s tistimi, ki nam idejno, po prepričanju, stojijo najbližje.

Slovenska svobodomiselna podpora zveza kot ena izmed teh naših organizacij je prispevala in še danes prispeva k skupnemu gospodarskemu zdravju naše narodne grupe v Ameriki. In ne samo to. SSPZ, dasi ne velika organizacija, se je v teku zadnjih par let povzpela na tako ugodno gospodarsko stališče, da v tem pogledu prednjači vsem drugim. Njena visoka solventnost — 122.38%, kot razvidno iz objave gl. tajnika, temelječe na aktuarskem poročilu, ki je bila objavljena v "Napredku" minuli teden — govori sama zase. To je dokaz, da naša Zveza kot gospodarsko trdna organizacija poseduje prvi in najpoglavitejši pogoj za zdrav razmah in napredek.

Bil je čas, ko je bilo obzorje temno pri naši Zvezi in se je mnogim zdelo, da je vsa njena bodočnost takorekoč že v preteklosti. Stalna rast njene gospodarske jakosti, ki jo beleži zadnja štiri leta, dokazuje, da dobra volja, skup-

no z razumnim gospodarstvom, premaga vse zapreke. Naj nam to služi kot nauk za bodočnost. Ako smo vztrajali, ko je bilo treba samozatajevanja in ko nismo vedeli, ali uspemo ali ne uspemo, bomo delali s tem večjim veseljem sedaj, ko smo na trdnih tleh, in ko vemo, da nas nihče ne more poraziti, ako se ne bomo porazili sami!

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

"Fest Fant" pride v Chicago; tudi "Venera"

Chicaška federacija SSPZ je na svoji letni seji sklenila, da vsako stori svoj del, kajti skupni dobiček je namenjen za vsa društva ter ne bi bilo prav, ako bi za priredbo agitirala in delala samo nekatera društva. Ker v bodočem letu ni na vidiku kakšna nadaljna priredba federacije, je dolžnost vseh društev, da to pot z vso vnemo delujejo, da bo priredba čim uspešnejša. Pri naši federaciji ni nikake pristojbine. V nekaterih krajih imajo naše federacije poseben prispevek od društev; ker pri nas nimamo nič, je umevno, da moramo na kak drug način dobiti denar, kateri se rabi za agitacijo in drugo, in ker takorekoč ves denar, kar ga napra-

vimo na priredbah, porabimo za splošno korist vseh društev, je dolžnost društev, da te naše skupne priredbe posetijo in za nje agitirajo. Prvi kulturni sestanek, kateri se je vršil lansko leto, je sijajno uspel. Nobenega dvoma ne sme biti, da ne bo letošnji še boljši — boljši pa bo le, če se vsa društva v resnici potrudijo in sodelujejo. Ker je do priredbe še precej časa in bodo podrobnosti tega zanimivega drugega kulturnega sestanka še opisane, naj danes ponovno še enkrat apeliramo na vsa društva. Strnite rame skupaj, napravite prostovoljno kvoto za prodajo vstopnic — vsaj 50 vsako društvo, pravim, in če storimo to, sem gotov, da bomo imeli eno izmed najlepših in najuspešnejših priredb.

Pred to priredbo pa posetite tudi druge naše priredbe, katere so oglašane v Napredku. Prihodnjo soboto, to je na 11. marca bomo imeli priliko videti igralce iz Detroita, kateri bodo ponovili igro "Venera." Če samo ime pove, da bo nekaj zanimivega, zato ste prošeni, da pridete. Dobiček od te priredbe gre za tiste uboge španske sirote na lojalistični strani, na katere je ves svet pozabil. Vrši se pod pokroviteljstvom Prosvetne Matice v SNPJ dvorani. Joško Oven, kateri se pravkar mudil naturo v ta namen, bo takrat že doma ter bo pastopil na tej priredbi. Osvežil bo spomin, kakor zna le on, na tragedijo, skozi katero je moral španski narod.

Sem in tja

William Candon

Če pogledamo glasilo od zadnje srede, vidimo na prvi strani poročilo z debelim naslovom, ki nam pove, kako visoka je naša solventnost. Ponosni smo lahko na naše vodstvo v glavnem uradu ter mu dati čast, da tako obrestonosno nalaga naš težko prisluzeni denar. Ako se ozremo nazaj, vidimo, da naša solventnost ni bila še nikdar na tako visoki stopnji kot je danes, dasiravno ni še tako dolgo tega, ko so se nekateri na tihem veselili, da skoro izginejo s površja. Resnica je, da je kriza, kot marsikatero drugega, tudi nas težko prizadela, ampak s podvojenim silo in združenimi močmi se je prebilo led. Sprememba naših certifikatov na American Experience podlago nas ni ustrašila; šli smo od člana do člana, azložili pomen in potrebo naših certifikatov in tako v doglednem času dosegli zaželjeni uspeh. Danes je SSPZ ne samo ovladna, temveč na vrhuncu med našimi bratskimi organizacijami.

Naša dolžnost sedaj je, da gremo na delo za pridobitev več članov in članic. Znano mi je, da med starejšimi ni več mogoče agitirati, ker je takorekoč že vsakdo preobložen z društvi, treba pa je tembolj iti med mladino. Ako pravilno razložite našo zavarovalnico, sem prepričan, da boste imeli uspeh. Ako vam kdo reče, da mi več zahtevamo kot trgóvske zavarovalne družbe, vam ni treba storiti drugega kot da vzamete našo lestvico ter jo razdelite med sklade kot se plačuje; da razložite, koliko je za smrtnino, toliko za poškodbe in operacije, toliko za upravni sklad itd., sem prepričan, da ne bo nihče mogel oprekat, da pri nas član dobil več za svoj denar kot skoro kje drugje. Posebno med mladino ni težko zbuditi zanimanja za 20-letne plačevalne življenjske in pa za 20-letne usta-

novne certifikate. Seveda, treba je natančno razložiti, kajti danes ni več tako kot je bilo nekdy; danes hoče vsakdo natančno vedeti, kaj bo dobil za svoj denar. Pojasnila in razlage je treba, pa gre. Znan mi je slučaj rojaka, ki je bil zavarovan pri insuranc kompaniji, kateri je plačeval skoro več kot pri nas. Sedaj plačuje v vse sklade skupaj tri dolarje več na leto kot je plačeval tam samo en dolar. To je samo en slučaj, je pa mnogo takih. Zato, kdor gre na agitacijo, naj se pripravi še doma, kaj in kako bo odgovarjal na stavljenja mu vprašanja, ker mnogo odvisi od tega, kako govoriš in razlagaš, da nekoga pridobiš na svojo stran. Je tudi resnica, da mnogo naši ljudje več verujejo zavarovalnim družbam kot pa našim podporinim organizacijam, zato, kdor jih je z dokazi in argumenti treba prepričati, da so naše organizacije boljše kot komercialne zavarovalnice. Pri naših organizacijah dobiš v vsakem slučaju zmerom več pomoči kot kje drugje, bodisi v slučaju bolezni, poškodbe ali pri plačevanju asesmenta. Ako ne moreš plačati vašega asesmenta, vam ni treba storiti drugega kot da se obrnete do vašega tajnika, kateri vam bo gotovo šel na roko in izposloval pri družstvo pomoč. Ako pa ste delj časa zaostali, si lahko izposodite iz vaše smrtnine oziroma rezervirane plačate zaostali dolg. To sem napisal iz lastne izkušnje. Idimo na delo in agitirajmo za našo Slovensko svobodomiselno podporo zvezo!

V Clevelandu se mladoba pripravljala na kegljavsko tekmo, katere se bo vršila v aprilu. Pridno se vadijo ne samo fantje in dekleta, temveč tudi starejši možje in žene, posebno naši možaki od št. 20 so se precej priva-

dili krogle metati. Stokel se že kosa z vsakim mlajšim, saj že čez pet sto kegljev prevrne. Za njim pride Jože Centa; on gre kar na stavo, da bo bolji kot njegov mlajši nasprotnik. Zadnjič sem videl Jožeta tam v kotu, ko se maže. "Kaj pa je, Jože?" ga vprašam. "Ali nisi zadnjič pisal, da naj si glide nanažemo, da bodo krogle boljše tekle?" mi odgovori. "No, vidiš, po tvojem nasvetu se ravnam." Tisti večer je imel smolo in je nekaj krogel po grabnu poslal, kar ni njegova navada, a končno je vendar slavil zmago. Tone Primc se tudi ne štedi. Zmirom podere primerno število kegljev, tako da se lahko zanesemo na njega, da bo dosegel gotovo število. Popotniku in Wapoticu se pa sem in tja posreči kot slepi kuri najti zrno — večjih več, včasih manj. Prvi se malo grdo drži, če jih ne podere zadosti, drugi pa prste ogleduje, vsak pa svoje "ksihte" dela. Me ne imajo za "sper tajer." Če se kateri ne počuti dobro, ga nadomestim, drugače jih pa samo gledam. Ampak dovolj gleda te ga, predno padem v zameru.

Na 26. februarja smo imeli prav lepo slavnost, 20-letnico dramskega društva "Ivan Cankar." V tej dobi so marljivi diletantje preskrbeli našim ljudem marsikateri večer zdravega duševnega razvedrila ter s svojim kulturnim delom dvignili ugled naselbine. Igra, prevedena iz francoskega jezika, ki je bila vprizorjena ob tej priliki, se imenuje "Naš gospod župnik." Je to jako zabavna in tudi počena igra, in je zelo ugajala občinstvu. Tu pa tam ni bilo komu všeč, menda zato, ker je bil gospod župnik preskromen. Dvorana je bila polna občinstva, akoravno je lokalni g. kaplan svoje ovčice svaril, da naj ne hodijo gledat igre, ker je baje "pregrešno." Pravzaprav je bila to brezplačna reklama, ki je pomagala, da je bila vdeležba na predstavi toliko večja. Le še tako naprej!

V nedeljo 5. marca pa je obhajal Slovenski narodni dom 15-letnico svoje otvoritve. Vršil se je lep banket, na katerem se je videlo mnogo naših pionirjev in na ta večer nas je posetil tudi župan našega mesta s svojo sprogo, ki nam je čestital na našem delu ter ob tej priliki tudi zelo lepo govoril o našem pisatelju Louisu Adamiću. Lepe govore so imeli tudi Etbin Kristan, urednik "Cankarjevega glasnika", naš slovenski okrajni sodnik Frank J. Lausche in pesnik Ivan Zorman. Stoloravnatelj je bil urednik našega glasila Vatro Grill. Začetek SND je bil skromen in primeroma z malimi nevič se je zidal ogromno štavo, katere je ponoš našemu narodu in bo ponoš tudi našim mlajšim, ko nas več ne bo. Stavba je stala nad tri sto tisoč in danes po petnajstih letih je skoro plačana. Še 52 tisočakov, pa bo last 54 društev, katere za praktične svrhe lastujejo to palačo Slovencev.

Ob zaključku naj še enkrat apeliramo na naše članice, da bi se katera kaj oglasila in podala kak nasvet v korist naše SSPZ. Pričakoval sem, da se katera vsaj s par vrsticami oglasi, pa je kar vse tiho. Kaj naj to pomeni? Ne verjamem, da bi vam ne bilo nič za vašo organizacijo. Korajžo torej in z besedo na dan! — Pa še drugič kaj.

Ob zaključku naj še enkrat apeliramo na naše članice, da bi se katera kaj oglasila in podala kak nasvet v korist naše SSPZ. Pričakoval sem, da se katera vsaj s par vrsticami oglasi, pa je kar vse tiho. Kaj naj to pomeni? Ne verjamem, da bi vam ne bilo nič za vašo organizacijo. Korajžo torej in z besedo na dan! — Pa še drugič kaj.

Ob zaključku naj še enkrat apeliramo na naše članice, da bi se katera kaj oglasila in podala kak nasvet v korist naše SSPZ. Pričakoval sem, da se katera vsaj s par vrsticami oglasi, pa je kar vse tiho. Kaj naj to pomeni? Ne verjamem, da bi vam ne bilo nič za vašo organizacijo. Korajžo torej in z besedo na dan! — Pa še drugič kaj.

DOPISI IN POROČILA ČLANSTVA

(Dalje s 1. str.)

lega vsa naša društva, ne samo angleško poslujoča, temveč naši "ta-stari" so postali navdušeni kegljači, ne samo moški, ampak tudi ženske. Krogle se brkljajo vsak petek večer in nič koliko je "hecanja" in hudomušnega zbadanja na račun "teamov", ki jih športna sreča eventualno pusti na cedilu in se nesrečniki znajdejo med pogoreli. Vse to

naj bo svariš zunanjam "teamom," da Clevelandčane bodo kar meni nič tebi nič ugnali v kozji rog na turnirju, ki se vrši v našem mestu 15. in 16. aprila. Če bodo hoteli nesti trofeje zmage domov, jih bodo morali poštno zaslužiti.

Ta turnir — narodni kegljavski turnir SSPZ — se bo vršil, kakor znano, pod pokroviteljstvom društva "Spartans," največjega angleško poslujočega društva naše Zveze, ampak pomagali bodo vsi, kajti gre se za čast SSPZ in ugled Clevelanda. Špartanci bodo ob tej priliki obhajali tudi svojo 12-letnico.

Zadnja seja Kulturnih društev se je tudi že bavila s pripravami za potovalno kampanjo, na katero se poda konec maja ali začetkom junija ravnatelj angleško-poslujočih in mladinskih društev br. Michael Rvovnik. Clevelandčani razumemo, da noben agitator ne more uspeti, ako mu lokalna društva ne gredo na roko in takorekoč pripravijo tal. Sklenili smo torej, da se takoj osnuje poseben odbor, sestojč bodisi iz društvenih tajnikov ali predsednikov, ki bo v prihodnjih mesecih potom medsebojnega posvetovanja sestavljal definitivni načrt, dobil imena oseb, ki bi se jih dalo pridobiti v naše vrste itd., tako, da bo br. Rvovnik, kakar pride v Cleveland, že imel oris dela pred seboj in mu ne bo treba tračiti časa s podrobnostmi, ki jih lahko mi izvršimo. Želijo je, da bi se na podoben način pripravila naša društva tudi po drugih naselbinah.

Zastopnike se opozarja, da se vsi brez izmeje vdeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v S. N. Domu v soboto 18. aprila ob osmih zvečer, članstvo SSPZ vsepovsod pa vabimo, da nas pridejo pogledat prihodnji mesec, 15. in 16. aprila, ko bo Cleveland pozornica drugega Narodnega kegljavskega turnirja SSPZ.

Zapisnikar.

PITTSBURGH IN PENNA. POZOR!
V nedeljo 12. marca se vrši velepomemben sestanek v Slovenskem Domu na Butler St. za ukrepanje za koncert clevelandskih mladinskih zborov spomladi. Vsi uradniki društev, prijatelji slovenske pesmi in mladine in vsi, kateri želijo in hočejo sodelovati za to gostovanje "clevelandskih slavčkov," katere ste slišali potom radija iz zadnje konvencije SNPJ, so prošeni, da se udeležijo tega sestanka ob 10. uri dopoldne.

Odbor skupnih zborov pride tja, da skupno uredimo vse potrebno, ako ste za koncert in da se seznanjate s nesebičnimi, požrtvovalnimi ljudmi, ki želijo, da se Pittsburgh postavi za lepo donečo slovensko pesmijo, predvajano po clevelandskih mladinskih zborih, enkrat v maju.

Nekateri Pennsylvančani, katerih naslove sem dobila od prijateljev, so prejeli pismena obvestila, seveda, nisem pa imela naslovov vseh, zato prosim, da mi nihče ne zameri.

Do nedeljo 12. marca pa najlepši pozdrav odbora in mladih clevelandskih pevcev. Za združene mladinske pevske zборе: Ančka Traven, tajnica.

AMERIŠKO - SLOVENSKI DAN V ZAPADNI PENNA.
Pittsburgh. — Federacija SNPJ E. S. Federacija SNPJ, Federacija JSKJ in Federacija SSPZ v zapadni Pennsylvaniji so sklenile na skupni seji 19. feb. 1939, v Pittsburghu, da se priredi "slovenski dan," v soboto 8. julija v West View Parku Pittsburgh, Pa. Namen tega dneva bo, da se manifestira narodna zavest in kultura ameriških Slovencev v zapadni Pennsylvaniji, da pridemo na ta dan vsi Slovenci skupaj, brez razlike in versko in politično prepričanje. V pripravljani odbor so bili

izvoljeni: Frank Kress od JSKJ, Anton Cipič od SNPJ, Henry Previc od E. S. SNPJ, Matt Spoler od SSPZ in dr. F. A. Arch od SSPZ-JSKJ. V publicijski odbor so izvoljeni: Henry Previc, John Širc, Matt Spoler in Frank Kress. Sklenjeno je bilo, da se skljuje konferenca vseh slovenskih društev v zapadni Pennsylvaniji za nedeljo 2. aprila, v Slovenskem Domu, 57 & Butler Sts., Pittsburgh, Pa., ob 2. uri popoldne. Za to konferenco so poslana vabila na vsa društva, katere niso priključena Federacijam, kot KSKJ, SZZ, DSD, samostojna, pevska, dramska, cerkvena, Slov. domovi in dvorane itd. Vsi so upravičeni, da pošljejo enega delegata na to konferenco.

Društva, katere so priključena federacijam kot SNPJ, JSKJ, SSPZ, bodo zastopana po zastopnikih njih Federaciji. Na te konferenice bo dal pripravljani in publicijski odbor svoje poročilo o pripravah, se bodo naredili sklepi za bodoče delovanje in agitacijo in bo izvoljen stalni odbor, kateri bo upravljal s "slovenskim dnem."

Publicijski odbor: Henry Previc, John Širc, Matt Spoler, Frank Kress. Poslal v priobčitev: Matt Spoler.

BENEŠ BO GOVORIL V CLEVELANDU

Bivši predsednik Češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš, ki je na povabilo Chicaške univerze prišel v Ameriko, bo govoril v Clevelandu na javnem shodu v nedeljo 2. aprila ob treh popoldne. Na shodu, ki se bo vršil v Public avditoriju, bo govoril tudi Jan Masaryk, sin prevega predsednika Češkoslovaške Vstopnina na shod bo 50c, \$1.00 in \$1.50. Ves dobiček bo izročil Rdečemu križu, da ga porabi za pomoč v deželi, ki je poplavljen z begunci in katere gospodarstvo je radi amputacije Sudete vrženo iz ravnotežja.

VLADA PREISKUJE INSURANC KOMPANIJE
(Dalje s 1. str.)

Biti direktor je dobičkanosna pozicija

Mala klika izvoljencev pri life insurance kompanijah je tako zasidrana pri vodstvu, da nihče, ki ni v milosti pri klični niti blizu ne more. Direktori imenujejo bodisi ekzekutivni uradniki ali pa drugi direktorji. Biti direktor pri teh insuranc kompanijah teoretično pomeni dobi in direktorji je galno tudi ne dobivajo nobene plače, ampak v praksi je čisto drugače. Tipičen je primer nekoga direktorja pri Metropolitan Insurance družbi, advokata po poklicu, ki je po polomu 1929 "zaslužil" \$334,000, ko mu je kompanija izročila iztožitev zapadnih zemljiških vknjižb v Chicago.

Oktopus, ki se razprostira nad deželo
Kako insuranc kompanije raztezujejo svojo kontrolo nad gospodarskim življenjem naroda liki ogromen oktopus, nazorno prikazuje osobje direktorijev prej omenjene kompanije. Potom oseb, ki sedijo v njenem direktorijih, je povežan z 19 industrijskimi podjetji, 18 javno-napravnimi korporacijami, 14 bankami, 15 drugimi inšuranc kompanijami, 8 real estate korporacijami, 10 železnikami in eno parobrodno družbo.

VLOGE
v tej posojilnici
zavarovane do \$5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebnostne in družbene vloge
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue HEND. 5670

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

USTANOVLJENA 1908 INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILL. Telefon: PULLMAN 9685

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa. RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 716 E. 99 St., Cleveland, O. WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill. ANTON ZAITZ, pomožni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

WILLIAM CANNON, predsednik, 1058 E. 72nd St., Cleveland, O. JOSEPH H. GRILLS, Box 89, Moon Run, Pa. JOHN MAREN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio. FRANK MEDVED, Box 40, Yukon, Pa. VINCENT PUGEL, 1409 South 56th St., West Allis, Wis.

UREDNIK-UPRAVNIK GLASILA:

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. GLAVNI ZDRAVNIK: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.

ANNUAL STATEMENT

Slovene Progressive Benefit Society (Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza) 247 West 103rd Street, Chicago, Illinois FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 1938.

Table with columns for Balance from previous year, INCOME, and Total received from members.

Table with columns for DISBURSEMENTS, Total disbursements, and Balance.

Table with columns for LEDGER ASSETS, NON-LEDGER ASSETS, DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED, and LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Table with columns for Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued; EXHIBIT OF CERTIFICATES; BUSINESS IN ILLINOIS DURING THE YEAR; RECEIVED DURING THE YEAR FROM MEMBERS IN ILLINOIS; EXHIBIT OF DEATH CLAIMS; ILLINOIS CLAIMS; EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS; EXHIBIT OF OLD AGE AND OTHER CLAIMS; ILLINOIS CLAIMS; IZPLAČILA - SSPZ - DISBURSEMENTS.

Table with columns for RECEIVED DURING THE YEAR FROM MEMBERS IN ILLINOIS; EXHIBIT OF DEATH CLAIMS; ILLINOIS CLAIMS; EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS; EXHIBIT OF OLD AGE AND OTHER CLAIMS; ILLINOIS CLAIMS; IZPLAČILA - SSPZ - DISBURSEMENTS.

Table with columns for RECEIVED DURING THE YEAR FROM MEMBERS IN ILLINOIS; EXHIBIT OF DEATH CLAIMS; ILLINOIS CLAIMS; EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS; EXHIBIT OF OLD AGE AND OTHER CLAIMS; ILLINOIS CLAIMS; IZPLAČILA - SSPZ - DISBURSEMENTS.

Table with columns for RECEIVED DURING THE YEAR FROM MEMBERS IN ILLINOIS; EXHIBIT OF DEATH CLAIMS; ILLINOIS CLAIMS; EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS; EXHIBIT OF OLD AGE AND OTHER CLAIMS; ILLINOIS CLAIMS; IZPLAČILA - SSPZ - DISBURSEMENTS.

Table with columns for John Cuj, Jera Učakar, Joseph Podpečan, Matt Romich, Andy Zaman, Matt Mochnik, Frank Peterlin, Rok Drolo, John Kužnik, Michael Dergan, Frances Marvle, John Maršič, Mary Maršič, John Eržen, Frank Raspotnik, Peter Habjan, John Princ, Mary Velar, John Dolance, Frank Florian, Mike Podozan, John Kosmač, Anton Boldan, John Plute, Jacob Krajnc, Joe Ahcin, Steve Jagodic, Ferdinand Drolo, Leonard Werdinšek, Joseph Plauc, John Tezak, Anton Zaleto.

Table with columns for MLADINSKI ODBOR, JUVENILE DEPARTMENT, POVRATA ASESMENTA ZA MESEC NOVEMBER, Assessment Refund for November, Plaćano-12-8-38-Paid.

Table with columns for Plaćano-12-8-38-Paid, Paid to Administrators, Plaćano-2-20-39-Paid, POSOJILA NA CERTIFIKATE, Loans on Certificates.

Table with columns for POSOJILA NA CERTIFIKATE, Loans on Certificates, LITERARNI KONTEST VRTČEV, NAGRADE, Vrtec Literary Contest Awards.

Table with columns for POSOJILA NA CERTIFIKATE, Loans on Certificates, LITERARNI KONTEST VRTČEV, NAGRADE, Vrtec Literary Contest Awards, OFFICIAL ANNOUNCEMENT.

New Life Comes To "Gorenjec" Lodge

older folks will be played, polkas, waltzes, fox trots and by all means Tony Omerzo's version of syncopated swing. You can dance 'til your hearts content. Last but not least, refreshments. Our bar is well stocked and our kitchen will be serving all the well liked home-made foods. Just as an infant must be coaxed on in this world, so must this renewed life be encouraged — and this can only be done by having all members of SSPZ and their friends come to our dance April 22nd, 1939. Won't you help us make our initial effort a success! Remember you have a date for April 22nd, 1939! Emily Brown

OFFICIAL ANNOUNCEMENT

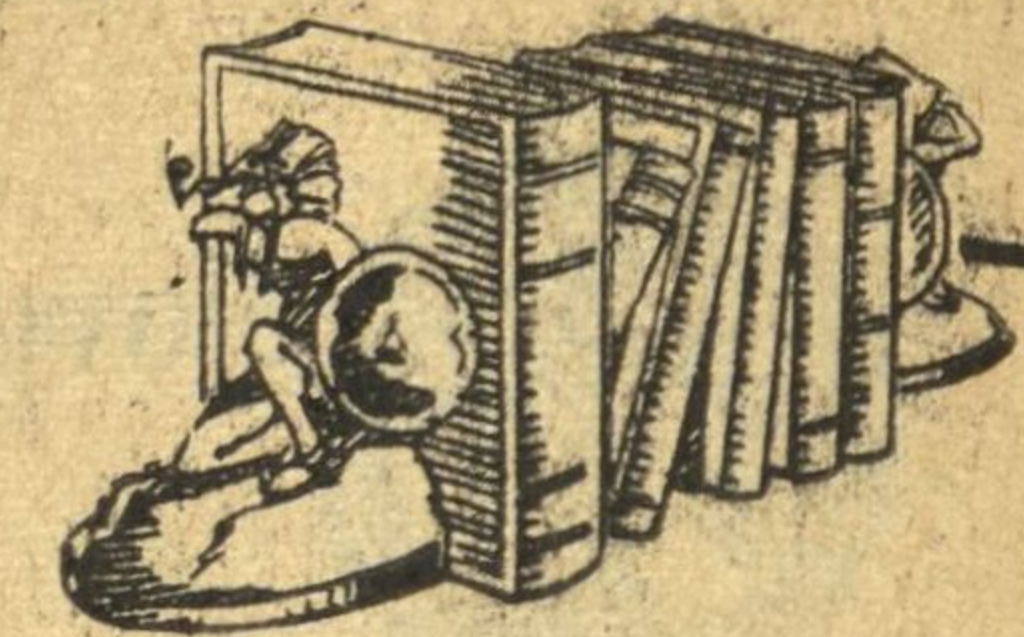
Continued from page 4. Insurance for their children. This is based on number of confinement and childbirth claims during 1938. The financial condition of the Sick Benefit Fund CAN stand this additional liability without any ill effects. The amount so spent in providing a free insurance for newly born members would be returned to the Society in the form of additional mortality and expense premiums. This actually indicates only a transfer of funds from one class of the insurance into the other two funds. Due to the low mortality rate this motion will benefit the Juvenile Department tremendously. It will gain annually at least one hundred new members who would probably otherwise not join. Some Slovene fraternal societies already practice this method, as mentioned before. If the mother of the newlyborn belongs also to one of those Societies, it is natural that she will apply for her baby's insurance with that Society. There is no assessment to be paid for several years. Our Society therefore cannot lag behind, and the Supreme Board recommends the adoption of this motion. Please do not forget that the motion must be seconded by at least 30 different Lodges, not from one or two States, but from FIVE VARIOUS STATES. Lodges should therefore be interested in the motion in all sections of the country, East, West, North and South. If you agree that the motion will benefit the Society, second same at the Lodge meeting and forward the report of approval to the Supreme Secretary. WILLIAM RUS, Supreme Secretary

DO YOU KNOW THAT - SSPZ Has Nine Modern Plans of Life Insurance for Adults and Juveniles?

PROGRESS "NAPREDEK"

Fraternalism in Action The SSPZ paid to its members \$4,000,000 in benefits since organization.

SPARTAN RADIO-GRAMS

By Ann Opeka

It's so near and yet so far away! Thirty-seven (37) long, dragging days before the Second Annual SSPZ Bowling Tournament and then, well, and then — we'll let the rest of the story take care of itself. Here, in Cleveland, we can hardly wait for April the 15th, the opening day of a two-day series of competition and rejoicing, and I'm sure the feeling is quite mutual. Anent the Tournament I want to give you a few very important items which need your immediate attention —

1. All entry blanks and entry fees must be sent to Ann Opeka 1127 E. 71 St., Cleveland, Ohio on or before March 15, 1939.

2. Make your reservations for sleeping quarters at the earliest date possible.

3. Tournament officially opens at 1:00 p.m. Sat., April 15. (A complete schedule for the two days will appear in this paper soon.)

4. There will be a reception dance in conjunction with Spartans 12th Anniversary Dance on Saturday evening and a Victory banquet at mid-afternoon, Sunday, April 16. Be sure to inform us shortly your planned schedule of departure in order that we may arrange the banquet at a time that will permit everyone to attend.

The SSPZ United Lodges Bowling League of Cleveland which meets every Friday evening at the E. 98th St. Recreation is drawing much attention from SSPZ members as bowlers and spectators. Excitement and competition prevail at all times on Friday nights, never a dull moment, and at the same time much publicity is derived for our SSPZ Lodges and Society in this manner.

Bro. Stan Zagar should be well complimented on his splendid work as "acting secretary" of the league. Every week he gives us complete records of the bowlers in the Napredek, his calculations of individual and team scores are always very

accurate, he figures all the handicaps, and also keeps a complete record of every game of every member of the league which all takes up much of Stan's time.

Spartans' Feb. meeting, which received much publicity in the past few weeks, was very well attended and enjoyed by everyone, the main attraction being a mock wedding staged by a group of Spartan boys under the supervision of Sis. Louise (Hocevar) Rettger. Very good work by all. Sis. Rettger took snapshots of the bridal party and they are really worthwhile seeing.

During the months of January and February Elinor Cynar, Nick Dietz, Jr., Bernard Schultz, Jean Tomasik, Donna Homovec, Joseph Zavery, Joe Lenarsic, and Jack Zagar (honorary member) have joined us. We welcome you cordially and may you partake in all the privileges and activities we have to offer you.

Wedding bells and congratulations will be in order this summer for several Spartan members. Rose Lekan and Charles Koman will take the vows on May 20th and Dorothy Moenic and William Schlarb on July 15th. All four are active Spartan members.

Josephine Ambrose, a Challenger member from Strabane, paid a visit to her many Cleveland friends over the last week-end.

Looking over my clippings, I found this item which might be of interest to you.

Some members pay their dues when they are due; some when they are overdue; some never do; how do you do?

Spartans next meeting will be called to order on Sunday, March 19 at 2:30 p.m. in the old bldg. of S. N. H.

will follow, then a social, which promises to be a "good time" for the "Budgets" as well.

This invitation to the social is extended not only to members of "Sava" and "Budgets", but also to our friends and especially would we like to see in our midst the former active "Trojans". — Yours fraternally, Julia Pire

R. Lisch Hits New High Single Game

The Spartan No. 1 and Utopian Lassies match saw three new marks set. The Utopian Ladies set a new high single game of 685. The Spartan No. 1 with R. Lisch firing a new high single game of 249 hit a new high of 926. The Spartan No. 1 broke their jinx in spite of the fact that the Utopian lassies had a high game when they took them for all three games.

The high three game series of 548 for the week was by A. Bolka. S. Zagar had a 542 series which included a 201 game. R. Lisch had a 531 series. For the Utopian Ladies S. Zorman was high with a 374 series.

Lunder-Adamic taking advantage of the Utopian Lassies slip beat the Utopian No. 2 in two games to go into fourth place. K. Stokel with a 501 series was high for Lunder-Adamic. J. Centa had a 201 single game. J. Jerse was high for the Utopian No. 2 with 476 series.

The Spartan Lassies finally came out of the cellar when they eat the Spartan No. 2 in two games. A. Zagar with a 475 series which included a 199 single was high for the Spartan Ladies. These marks were both high for the week and second in the records. For the Spartan No. 2 F. Lekan was high with a 455 series. The Spartan Ladies 676 single game and 1876 series are both good for season third places.

The Slozne Sestre upset the Utopian No. 1 in one of their games but they still stayed in last place. For the Utopian No. 1 D. Stecker was high with a 527 series. T. Vrh had a 517 series. M. Jeric with a 376 series was high for the Slozne Sestre.

Standings

Table with 4 columns: Team, Games, Wins, Losses. Rows include Spartan No. 1, Utopian No. 1, Spartan No. 2, Lunder-Adamic, Utopian Ladies, Utopian No. 2, Spartan Ladies, Slozne Sestre.

On alleys 1-2 the Spartan No. 1 will be spotting the Spartan No. 2 about 56 pins.

On alleys 3-4 the Utopian No. 1 will be spotting the Utopian No. 2 about 49 pins.

On alleys 5-6 Lunder-Adamic will be spotting the Spartan Ladies about 69 pins.

On alleys 7-8 the Utopian Ladies will be spotting the Slozne Sestre about 35 pins.

NOTICE TO LODGE 104

CHICAGO, Ill.—This is just a reminder to all members of Gorenjec Lodge, No. 104, SSPZ, that our monthly meeting for March is a very important meeting. So please attend, Friday, March 17th, 1939, at 8:00 p.m., at Fleiner's Hall, 1638 North Halsted Street.

See if we can have 100 per cent attendance. Emily Brown

SPARTANS NOTICE!

All members who intend to enter the Bowling Tournament are requested to get in touch with Stan Zagar, Friday evening at the Streamline Bowling Alleys, E. 98th and St. Clair or Sunday afternoon at his home, 9306 Parmalee, where a meeting for the men and women bowling contestants will be held.

Word Pictures

By Arne Gacnik

The street was deserted, and the snow was floating down softly — like tiny feathers. Each minute geometric perfection sparkled like a precious jewel as it passed within the radius of light from a street lamp.

The windows of the church across the street were alight, and the voices of worshippers were raised in song.

The long fringe of the rich, yellow Spanish shawl hung gracefully over the edge of the large, black grand piano. The shawl was embroidered in flaming red, both bright and subdued greens, and small bits of rich browns, purple, and blues are added to further the richness of it. A cut-crystal vase, filled with yellow-centered, bronze-colored chrysanthemums, held the shawl in soft gathers near the center of the piano.

The black and snowy-white keys gleamed as the last rays of the setting sun played over them.

I stand and watch the fluctuation of the wheatfield in the wind. The soft ripple starts near the place where I'm standing, and it radiates into gracefully dipping waves that reach to the other end of the field and then returns in the same, soft, graceful manner.

Soft, ethereal music drifting gently down on the moonbeams.

The sky is a midnight blue velvet background for the silver moon. Silver, misty clouds drift by, half hiding the shining disk.

New Life Comes To "Gorenjec" Lodge

CHICAGO, Ill.—Just as 1939 came in with a bang, so now renewed life comes to our Gorenjec Lodge, No. 104, SSPZ.

To keep up with the march of time and keep this interest alive, the younger members with the cooperation of our older members are giving an affair Saturday, April 22, 1939, at 8:30 p.m. sharp, at Fleiner's Hall, 1638 North Halsted Street.

This affair is a dance, but as an additional encouragement for your presence we are having a movie, through the kind assistance of Mr. Vrhovnik. This movie will show the scenic spots of the birth place of our forefathers and parents. It not only will be good entertainment but also an educational feature. Something new — something different — something to be remembered. This movie will start promptly at 8:30 p.m. In order to facilitate seating arrangements may we ask that you come a few minutes earlier.

Music will be furnished by that well known and liked band Tony Omerzo and his boys. Music to suit both the young and (Continued on page 3)

Diamond stars, pinned on the velvety sky, twinkle like the finest, tiniest diamonds.

Shrubby making silhouettes against this velvety backdrop, and the wind wafts the delicate scent of roses.

The far-away lights were dimmed by a grey veil, intricate-ly woven by the steady drizzle of tiny droplets.

Second Annual SSPZ National Bowling Tournament

April 15 and 16, 1939 CLEVELAND, OHIO

(OFFICIAL ENTRY BLANK)

Lodge No. At FIVE-MAN (OR WOMAN) TEAM EVENT

- 1. 2. 3. 4. 5. Designate captains of each team. The entry fee for each team is \$7.50.

TWO-MAN TEAM EVENT TWO-WOMAN TEAM EVENT

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. The entry fee for this event is \$3.50 for each doubles team.

INDIVIDUAL EVENT (Men's) INDIVIDUAL EVENT (Women's)

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. The entry fee for the individual event is \$1.75 for each contestant.

All entries with entry fees must be mailed or delivered directly to Ann Opeka, 1127 East 71st Street, Cleveland, Ohio, on or before March 15, 1939.

Detroit Dramatic Group Coming to Chicago With 3 Act Comedy "Venus"

CHICAGO, Ill. — The SNPJ Hall at 27th and Lawndale Avenue will be the scene of pleasant entertainment Saturday evening, March 11th, when the rollicking, comic Slovene play 'Venus' unfolds its plot.

The play, originally produced in Detroit, is being presented in Chicago under sponsorship of Branch 1, JSF, as a benefit, the proceeds to be divided between the labor newspaper, Proletarec, and Spain's Loyalist refugees.

The program will begin at 7 P. M. and includes a number of other features such as the well known Pluth Sisters and the JSF Junior Guild Chorus.

Johnny Hocevar's Orchestra will furnish the dance music. Tickets are selling for 40c in advance, 50c at the door.

The fact that a good Slovene comedy has not been produced in Chicago for a number of years, alone, should entice you, while in addition, by attending this program you are furthering two worthy causes — the Slovene workers' newspaper and the Loyalist refugees fleeing from fascist persecution and brutality in Spain.

Make the SNPJ Hall your destination Saturday evening, March 11th.

Joseph Drasler

OFFICIAL ANNOUNCEMENT

INITIATIVE MOTION FOR AMENDMENT OF SSPZ BY-LAWS

At the meeting of the Supreme Board held on February 3, 1939, the following INITIATIVE MOTION, proposed by Lodge No. 63 at its meeting on November 6, 1938, was unanimously approved:

OFFICE OF LODGE NO. 63, SSPZ SHEBOYGAN, WISCONSIN

Motion to Amend the By-Laws of the SSPZ

The undersigned hereby moves that the Lodge adopts, and the Supreme Board approves and submits to a referendum vote the adoption of the following additional Section of the By-Laws of the Slovene Progressive Benefit Society:

Section 269, a).

In addition to sick benefit payable for a regular childbirth in accordance with Section 269, the Society shall pay FIVE DOLLARS (\$5.00) towards insurance of the newly-born in either Class A or B of the Juvenile Mortuary Fund. The application for such insurance shall be approved by the Local Lodge not later than three (3) months from the date of birth of the child, otherwise the additional benefit shall not be considered. Should the newly-born child die before the admission into the Juvenile Department, the amount of additional benefit shall be paid to the mother of the child.

Seconded by: FRANK TURK Proposed by: JOHN SEBANZ

AFFIDAVIT

The undersigned officers of Lodge No. 63, of the Slovene Progressive Benefit Society, located at Sheboygan, Wisconsin, hereby certify that the aforesaid motion was submitted, seconded and adopted with the majority vote of the members present at the meeting held on November 6, 1939, at Sheboygan, Wis.

Lodge No. 63, SSPZ, MATT KOSCAK, President FRANK JAMNIK, Sec'y (Lodge Seal)

The above initiative motion must be seconded by at least 30 Lodges from five States within 60 days after the motion was published in the Official Organ the first time, as provided in the By-Laws, Section 22, before it may be submitted to a referendum.

The interim for open discussion of above initiative motion shall therefore be between February 15 and April 17, 1939, during which period the required number of Lodges must officially second the proposed motion of Lodge No. 63 and submit their report to the Supreme Secretary. All notices pertaining to seconding of the initiative motion must reach the Supreme Secretary on or before April 17, 1939, otherwise they will not be considered.

All Lodges, seconding the initiative motion of Lodge No. 63 and agreeing that same should be put to a referendum vote, should cut out, or copy, and fill out the following form:

REPORT OF SECONDING THE INITIATIVE MOTION OF LODGE NO. 63

To the Supreme Secretary SSPZ:

Lodge No. SSPZ, located at

acted on the initiative motion

of Lodge No. 63 at the meeting held on, 1939, and with a majority vote of members present agreed that the motion be submitted to a referendum vote of the membership.

Dated at this day of, 1939.

(President) (Lodge Seal) (Secretary)

EXPLANATION

Most of the Slovene fraternal institutions already have a similar provision in their By-Laws. Some provide for even higher remuneration than the amount proposed in initiative motion of Lodge 63.

It is obvious that the sick benefit fund will be further liable for approximately FIVE to SIX HUNDRED DOLLARS each year, should this motion be incorporated into the By-Laws and members take advantage of providing a temporary no-cost in-

Continued on page 3

LARGE ENTRY, NEW RECORDS EXPECTED IN N. B. T.

With the date of the Second National SSPZ Bowling Tournament only five weeks away, judging from advance indications, it is expected that the Cleveland lodge Spartans, sponsors of the tourney, will play host to a great number of out-of-towners who will be here trying their skill at knocking over ten pins.

The number of five men and five women teams should exceed twenty-five since Spartans themselves intend to enter about five teams, and the whole of Cleveland itself should see upward of ten of its teams in the tourney.

Probably others who are not interested in bowling activities will also make the trip to Cleveland for the social events of which there will be two main ones. On Saturday evening the Spartans will hold their 12th Anniversary and bowling reception dance while on Sunday afternoon there will be the victory banquet in honor of the bowling champs.

Since the number of entries will just double last year's, it is natural to expect that many if not all of the records set in Milwaukee will be broken here in April.

It is very important to observe the rule on the deadline of entries. All entries must be in the mail by March 15.